

I henhold til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings bekendtgørelse nr. 338 af 6. maj 2004 om bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne (uddannelsesbekendtgørelsen), § 14, stk. 4, § 32 og § 67, har Dekanen for Det samfundsvidenskabelige Fakultet godkendt denne studieordning for den juridiske bachelor- og kandidatuddannelse ved Aarhus Universitet.

Ph.d.-uddannelsen findes i særskilt studieordning.

Studieordningen er udarbejdet på grundlag af regler fastsat ved lov eller bekendtgørelse eller regler fastsat af universitetet selv. Disse regler findes alle på universitets hjemmeside (www.au.dk/da/regler).

Endvidere udgiver studienævnet hvert semester en undervisningsplan med bl.a. angivelse af pensum for bacheloruddannelsen samt en kursusplan for kandidatuddannelsen.

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	1
ECTS-point/Karaktervægt.....	3
Kompetenceprofil for den juridiske bacheloruddannelse:.....	4
Bacheloruddannelsens 1. år	5
Introduktion	5
Dele af formueret/ <i>Elements of Private Law: Contracts, Torts and Sale of Goods</i>	5
Familie- og arveret/ <i>Family Law and Law of Succession</i>	6
Retten i samfundet og Retshistorie/ <i>Law in Society and Legal History</i>	6
Grundlæggende juridisk metode/ <i>Basic Legal Reasoning</i>	6
Retshistorie/ <i>Legal History</i>	7
Retten i samfundet/ <i>Law in Society</i>	7
Statsforfatningsret/ <i>Constitutional Law</i>	8
Generelt om indstilling og genindstilling til eksaminerne på bacheloruddannelsens 1. år	10
Bacheloruddannelsens 2. år	11
Retslære/ <i>Jurisprudence</i>	11
Folke- og EU-ret/ <i>Public International Law and EU-Law</i>	12
Forvaltningsret/ <i>Administrative Law</i>	12
Strafferet og straffeproses/ <i>Criminal Law and Criminal Procedure</i>	14
Bacheloruddannelsens 3. år	16
Bachelorprojekt/ <i>Bachelor's Project</i>	16
Formueret/ <i>Private Law</i>	17
Retssociologi/ <i>Sociology of Law</i>	18
Valgfag/ <i>Optional Course</i>	19
Overgang fra bachelor- til kandidatuddannelsen	21
Kandidatuddannelsen	22
4+4 ordningen for ph.d.-studerende	23
Meritoverførsler.....	24
HA-jur.	24
Meritoverførsler på deltidsuddannelsen	24
Meritoverførsler generelt	24
Generelt om pensum på bacheloruddannelsen	25
Generelt om eksaminer.....	25
Tilmelding til eksamen	25
Afmelding af eksamen.....	25
Deltagelse i eksamen.....	26
Eksamenskarakterer.....	26

Studieordning

Sygeeksamen.....	26
Augusteksaminer	27
Hjælpemidler	27
Eksamenskrav	27
Stave- og formuleringsevne ved skriftlige eksaminer og skriftlige arbejder.....	27
Brug af tre eksamensforsøg.....	27
Bindende meddelelsermidler	27
Generelt om dispensationer	28
Procedure vedrørende studieaftaler for studieinaktive	28
Ikrafttræden og overgangsordninger.....	29

ECTS-point/Karaktervægt

Studenterbelastningen er 60 ECTS pr. år

	ECTS-point
1. år	
Familie- og arveret/ <i>Family Law and Law of Succession</i>	13
Dele af formueret/ <i>Elements of Private Law: Contracts, Torts and Sale of Goods</i>	20
Retten i samfundet og Retshistorie/ <i>Law in Society and Legal History</i>	10
Statsforfatningsret/ <i>Constitutional Law</i>	17
Σ	60
2. år	
Folke- og EU-ret/ <i>Public International Law and EU-Law</i>	10
Forvaltningsret, mdt./ <i>Administrative Law (oral)</i>	10
Forvaltningsret, skr./ <i>Administrative Law (written)</i>	15
Retslære/ <i>Jurisprudence</i>	5
Strafferet og straffeproses/ <i>Criminal Law and Criminal Procedure</i>	20
Σ	60
3. år	
Bachelorprojekt/ <i>Bachelor's Project</i>	10
Formueret 1/ <i>Private Law I</i>	17
Formueret 2/ <i>Private Law II</i>	18
Retssociologi/ <i>Sociology of Law</i>	5
Valgfag/ <i>Optional Course</i>	10
Σ	60

Alle fag er konstituerende, bortset fra valgfaget, jf. uddannelsesbekendtgørelsen § 16.

Kompetenceprofil for den juridiske bacheloruddannelse:

Formålet med den juridiske bacheloruddannelse er, at den studerende efter endt uddannelse skal kunne anvende den juridiske metode inden for centrale dele af retssystemet og har kendskab til juraens samfundsmæssige betydning.

En juridisk bachelor har på baggrund af sin uddannelse opnået viden og færdigheder, der kvalificerer vedkommende til optagelse på den juridiske kandidatuddannelse (cand.jur.), kandidatuddannelser inden for det samfundsvidenskabelige område (cand.soc.), evt. andre kandidatuddannelser (cand.public eller cand. IT) eller til at afslutte uddannelsen med umiddelbar erhvervskompetence.

Bacheloruddannelsen består af en række retsvidenskabelige fag.

De kompetencer, som den studerende har erhvervet sig efter endt uddannelse, er følgende:

Intellektuelle kompetencer:

En juridisk bachelor kan

- arbejde selvstændigt, såvel individuelt som i samarbejde
- arbejde målrettet og struktureret
- arbejde systematisk og med de rette sondringer
- tilrettelægge egen indlæring
- sætte sig ind i nye problemstillinger på egen hånd

Faglige kompetencer:

En juridisk bachelor kan

- anvende juridisk metode til at
 - identificere og forstå grundlæggende juridiske problemstillinger
 - analysere grundlæggende juridiske problemstillinger med inddragelse af relevante retskilder, og
 - inddrage samfundsmæssige spørgsmål ved løsning af juridiske problemstillinger
- formidle og formulere grundlæggende juridiske problemstillinger, skriftligt og mundtligt
- argumentere for forskellige juridiske løsninger og træffe et sagligt begrundet valg mellem disse

Praksiskompetencer:

En juridisk bachelor kan ved juridiske problemstillinger inden for centrale områder:

- vurdere, om en sag er tilstrækkeligt belyst
- træffe afgørelser
- rådgive om retlige muligheder og konsekvenser
- vurdere udformningen af retlige bestemmelser

Bacheloruddannelsens 1. år

Introduktion

Fagene på bacheloruddannelsens 1. år er

- Dele af formueret / *Elements of Private Law: Contracts, Torts and Sale of Goods*
- Familie- og arveret / *Family Law and Law of Succession*
- Retten i samfundet og Retshistorie / *Law in Society and Legal History*
- Statsforfatningsret / *Constitutional Law*

Dele af formueret/Elements of Private Law: Contracts, Torts and Sale of Goods

Fagbeskrivelse: Formueretsgennemgangen omfatter de privatretlige retsregler, der regulerer pligter og rettigheder over formuegoder, det vil sige over ting eller rettigheder af økonomisk værdi. Blandt disse rettigheder spiller fordringsretten en fremtrædende rolle. En fordringsret kan bestemmes som den ret, en person har til at få et beløb hos en anden eller få leveret varer eller andre ydelser fra en anden.

På bacheloruddannelsens første år koncentrerer undervisningen om de mest grundlæggende regler for fordringsrettigheders stiftelse og opfyldelse, idet undervisningen her omfatter aftaleret, erstatningsret og køberet.

Undervisningen i aftaleret omfatter en gennemgang af reglerne om aftalers indgåelse, herunder aftalers indgåelse gennem stedfortræder, regler om aftalers ugyldighed, herunder om umyndighed, samt aftalefortolkning m.m. Undervisningen i erstatningsret omfatter reglerne om erstatning uden for kontraktsforhold. Undervisningen i køberet omfatter reglerne for den vigtigste aftaletype, køb af løsøre.

Undervisningsform og omfang: Undervisningen i aftaleret, erstatningsret og køberet omfatter i alt 160 timer fordelt på efterårs- og forårssemester.

Undervisningen i aftaleret, erstatningsret og køberet gennemføres som en kombination af holdundervisning og forelæsninger.

Der stilles en række skriftlige øvelsesopgaver i tilknytning til undervisningen i alle fag.

Pensumbeskrivelse: Se den til enhver tid gældende undervisningsplan.

Eksamen: Eksamen i dele af formueret efter 1. år afholdes i form af en skriftlig eksamen med en varighed på 6 timer, hvor der stilles tre opgaver. Disse opgaver er bygget op, således at eksaminandens evne til at anvende de regler, der er gennemgået på 1. år, på konkrete retsforhold afprøves. Det er tilladt at medbringe alle sædvanlige hjælpemidler til eksamen.

Eksamen afholdes i maj/juni og i august. Der afholdes endvidere eksamen i december/januar.

For at bestå skal man mindst opnå karakteren 6. Den opnåede karakter indgår i det samlede eksamensgennemsnit med vægten 20. Eksamen i Dele af formueret kan tages om særskilt, men skal være bestået med karakteren 6, før man kan indstille sig til eksaminer på bacheloruddannelsens 2. og 3. år.

Familie- og arveret/*Family Law and Law of Succession*

Fagbeskrivelse: Familieretten omfatter reglerne om ægteskabs indgåelse, opløsning og retsvirkninger samt retsforholdet mellem ugifte samlevende. Derudover introduceres retsforholdet mellem forældre og børn.

Arveretten, der traditionelt defineres som reglerne for overgangen af en afdød persons ejendele til dennes arvinger og kreditorer, begrænses i bacheloruddannelsen til at omfatte arveadkomsten, dvs. den legale arveret og testamentsretten.

Undervisningsform og omfang: Undervisningen i familie- og arveret omfatter ca. 105 undervisningstimer, fordelt på efterårs- og forårssemester.

Undervisningen i familie- og arveret gennemføres som en kombination af forelæsninger og holdundervisning.

Der stilles en række skriftlige øvelsesopgaver i tilknytning til undervisningen i begge fag.

Pensumbeskrivelse: Se den til enhver tid gældende undervisningsplan.

Eksamen: Eksamen i familie- og arveret afholdes i form af en skriftlig eksamen med en varighed på 4 timer, hvor der stilles to eller tre opgaver for at afprøve eksaminandens evne til at anvende de gennemgåede regler på konkrete retsforhold. Det er tilladt at medbringe alle sædvanlige hjælpemidler.

Eksamen afholdes i maj/juni og i august. Der afholdes endvidere eksamen i december/januar.

For at bestå skal man mindst opnå karakteren 6. Den opnåede karakter indgår i det samlede eksamensgennemsnit med vægten 13. Eksamen i Familie- og arveret kan tages om særskilt, men skal være bestået med karakteren 6, før man kan indstille sig til eksaminer på bacheloruddannelsens 2. og 3. år.

Retten i samfundet og Retshistorie/*Law in Society and Legal History*

Retten i samfundet og Retshistorie omfatter Grundlæggende juridisk metode, Retshistorie og Retten i samfundet.

Grundlæggende juridisk metode/ *Basic Legal Reasoning*

Formålet med faget er at give en indføring i grundlæggende juridisk metode, det vil sige den fremgangsmåde, som domstolene og enhver, der skal tage stilling til et konkret retligt problem, må følge. Centralt i faget er behandlingen af retskilderne, det vil sige det retlige materiale, som kan eller skal anvendes ved løsningen af retlige problemer. En forudsætning for at kunne tænke juridisk er, at man har kendskab til og kan orientere sig i retssystemet. Faget indeholder derfor en gennemgang af retssystemet og dets opbygning, herunder domstolssystemet.

Undervisningsform og omfang: Undervisningen udbydes på 1. semester med i alt 8 forelæsningstimer.

Pensumbeskrivelse: Se den til enhver tid gældende undervisningsplan.

Retshistorie/Legal History

For fuldt ud at kunne forstå retten, dens retsregler, retsbegreber og retsinstitutioner i det moderne samfund, er det nødvendigt at kende retshistorien. I retshistorien udforskes og beskrives fortidens retsregler, retsbegrebet og retsinstitutioner: Hvorledes var de udformet, hvorfor blev de således, hvilken betydning har de haft for eftertiden? Retshistorien adskiller sig fra de fleste øvrige juridiske discipliner derved, at den er knyttet til såvel juraen som historien, men metoden er overvejende historisk. Mens man i de juridiske discipliner normalt søger at klarlægge, hvorledes et givet forhold er retligt reguleret netop nu, og hvorledes det på dette grundlag må bedømmes, beskæftiger man sig i retshistorien med, hvorledes retsreglerne var på et givet tidspunkt i fortiden, og hvorledes forholdet blev bedømt. Denne undersøgelse kræver anvendelse af særlige - overvejende historiske - metoder. Resultatet af denne forskning bliver dog ikke blot spredte øjebliksbilleder, men et indblik i rettens forskellige funktioner under skiftende politiske, økonomiske, sociale, religiøse og øvrige kulturelle forhold og samtidig et indblik i rettens betydning for et samfunds hele tilstand og udvikling.

De fleste juridiske lærebøger indeholder historiske afsnit eller bemærkninger om baggrunden for de retsregler, der beskrives. Fælles for dem er det dog, at de tager udgangspunkt i det bestående og betragter den tidligere retstilstand som en baggrund eller en optakt til det nuværende system, der dermed fremtræder som et - til dels endeligt og endegyldigt - resultat af en "udvikling". Kun ved beskæftigelse med retsreglerne i et større historisk perspektiv, herunder ved sammenligning med andre retssystemer, røbes strukturen i et givet retssystem og dermed skellet imellem på den ene side anvendelsen af retten som redskab til opnåelse af bestemte formål og til dækning af øjeblikkeligt opståede behov og på den anden side rettens langvarige afhængighed af det kulturelle stade. Formålet er at sætte dansk ret og retskultur i perspektiv, og perspektivet er både europæisk og globalt.

Ved gennemgangen af retshistorien tilstræbes det i videst mulig omfang at trække forbindelseslinjerne til retten i dag, dvs. det moderne samfunds retsregler, retsbegreber og retsinstitutioner.

Undervisningsform og omfang: Undervisningen udbydes på 1 år, 2. semester med i alt 30 forelæsnings timer.

Pensumbeskrivelse: Se den til enhver tid gældende undervisningsplan.

Retten i samfundet/Law in Society

Faget Retten i samfundet er en del af de almene fag på jurastudiet, dvs. fag der studerer retten ud fra ikke-dogmatiske synsvinkler. I faget Retten i samfundet studeres retsudviklingen generelt og på udvalgte områder ud fra såvel en idehistorisk som en samfundsvidenskabelig synsvinkel.

Faget tager udgangspunkt i, at retten og retsvidenskaben må forstås som resultatet af en række påvirkninger fra forskellige ideer og tankestrømninger. Retsregler er udtryk for og virker tilbage på samfundets økonomiske, sociale, politiske og ideologiske forhold. Faget Retten i samfundet beskæftiger sig med udviklingslinier i samfundsudviklingen og sammenhænge mellem samfundsudviklingen og retsudviklingen – generelt og på en række udvalgte retsområder.

Retten i samfundet indledes med en idehistorisk introduktion. Formålet hermed er, at de studerende får kendskab til centrale filosoffer og filosofiske begreber med relevans for forståelse af retten i samfundet.

Retten i samfundet består herudover af undervisning inden for nogle udvalgte retsområder. Undervisningen knytter sig til den jura, de studerende kender (statsforfatningsret, aftaleret og familieret) og til retshistorien. Målet med denne del af faget er en kobling mellem de almene og de dogmatiske fag. På baggrund af den viden, som de studerende har fra denne undervisning, diskuteres udvalgte problemstillinger ud fra et idehistorisk og et samfundsvidenskabeligt perspektiv. Undervisningen har en problemorienteret tilgang, og der lægges vægt på en øvelsesorienteret undervisningsform.

Undervisningens form og omfang: Undervisningen udbydes på 1. år, 2. semester med i alt 42 timer. Undervisningen gennemføres som en kombination af forelæsnings- og holdtimer.

Pensumbeskrivelse: Se den til enhver tid gældende undervisningsplan.

Eksamen: Der afholdes eksamen i maj/juni og i august. Der afholdes endvidere eksamen i december/januar. Eksamen er skriftlig med en varighed på i alt 5 timer. Der stilles særskilt spørgsmål i henholdsvis retten i samfundet og i retshistorie med mulighed for særskilt spørgsmål tillige i grundlæggende juridisk metode. Det er tilladt at medbringe alle sædvanlige hjælpemidler.

For at bestå faget skal der mindst opnås karakteren 6. Den opnåede karakter indgår i det samlede eksamensgennemsnit med vægten 10. Eksamen i Retten i samfundet og Retshistorie kan tages om særskilt, men skal være bestået med karakteren 6, før man kan indstille sig til eksaminer på bacheloruddannelsens 2. og 3. år.

Statsforfatningsret/*Constitutional Law*

Fagbeskrivelse: Statsforfatningsretten omhandler reglerne om de øverste statsorganer, dvs. navnlig reglerne om regeringen, Folketinget og domstolenes forfatningsretlige stilling. Grundlovens regler danner et naturligt udgangspunkt for behandlingen af dansk statsforfatningsret. Der er langvarig tradition for at behandle reglerne om de øverste statsmyndigheder dels ud fra en organisatorisk synsvinkel, dels ud fra en funktionel synsvinkel. Gennemgangen af de forfatningsretlige funktioner omfatter de øverste statsorganers beføjelser og de begrænsninger, der følger af grundloven. Som led i denne gennemgang behandles de grundlovsbestemte frihedsrettigheder.

Undervisningens form og omfang: Undervisningen i statsforfatningsret omfatter 75 undervisningstimer, der er placeret i 1. semester. Undervisningen gennemføres som en kombination af forelæsninger og holdundervisning.

Pensumbeskrivelse: Se den til enhver tid gældende undervisningsplan.

Eksamen: De studerende skal til eksamen dokumentere, at de har et indgående kendskab til de emner, der behandles i statsforfatningsretten. Eksamen, der består i en mundtlig eksamen uden forberedelsestid, afholdes i januar. Der afholdes endvidere eksamen i faget i maj/juni og i august.

For at bestå skal man mindst opnå karakteren 6. Den opnåede karakter indgår i det samlede eksamensgennemsnit med vægten 17. Eksamen i Statsforfatningsret kan tages om særskilt, men skal være bestået med mindst karakteren 6, før man kan indstille sig til eksaminer på bacheloruddannelsens 2. og 3. år.

Generelt om indstilling og genindstilling til eksaminerne på bacheloruddannelsens 1. år

Efter eksamensbekendtgørelsen (nr. 867 af 19. august 2004) §§ 22 og 23 skal studerende aflægge eksamen i de fag, der udgør 1. årsprøve, inden udgangen af første studieår på bacheloruddannelsen.

Eksamen i statsforfatningsret afholdes ved eksamen i december/januar efter 1. semester. Første forsøg i de tre andre fag Dele af formueret, Familie- og arveret og Retten i samfundet og Retshistorie **skal** aflægges samlet ved eksamen i maj/juni efter 2. semester.

Studerende skal selv tilmelde sig alle eksaminer på bacheloruddannelsen, og afmelding af første eksamensforsøg i fagene Dele af formueret, Familie- og arveret og Retten i samfundet og Retshistorie kan kun ske efter dispensation fra studienævnet.

Konsekvensen af en manglende tilmelding efter 2. semester – eller afmelding uden dispensation - vil være, at den studerende udskrives fra universitetet, jf. eksamensbekendtgørelsens § 22.

Alle fag, der indgår i bacheloruddannelsens 1. år, skal være bestået med mindst karakteren 6 senest ved udgangen af 4. semester, jf. eksamensbekendtgørelsens § 23 dvs. senest ved eksamen i august.

Studerende, der har opnået karakteren 00, 03 eller 5 i et eller flere af fagene, har mulighed for at genindstille sig til eksamen i dette eller disse fag ved en senere eksamen. Studerende kan højst indstille sig til den samme eksamen tre gange.

Studerende kan kun deltage i eksamen i august, hvis de har deltaget i den tilsvarende eksamen i maj/juni samme år.

Udeblivelse medfører, at der er brugt ét eksamensforsøg i det pågældende fag.

1. år af bacheloruddannelsen skal være bestået med karakteren 6 i alle fag, før man kan indstille sig til eksaminerne på 2. og 3. år, jf. eksamensbekendtgørelsens § 23, stk. 1.

(For studerende med en HA.-jur. eksamen gælder særlige regler om indstilling til eksamen mv., se afsnittet om [meritoverførelse](#) side 29)

Bacheloruddannelsens 2. år

Undervisningen på bacheloruddannelsens 2. år starter i sidste uge af august.

Fagene på bacheloruddannelsens 2. år er:

- Retslære/*Jurisprudence*
- Folke- og EU-ret/*Public International Law and EU-Law*
- Forvaltningsret/*Administrative Law*
- Strafferet og straffeproses/*Criminal Law and Criminal Procedure*

Retslære/*Jurisprudence*

Hvor retsdogmatikken typisk er rettet mod at løse problemer inden for gældende ret, er retslære en metadisciplin, der retter sig mod spørgsmål som: Hvad er gældende ret? Hvad forstås ved et retssystem? Kan der stilles indholdsmæssige eller formmæssige krav til retsregler? Hvilke(n) metode(r) anvendes for at finde frem til gældende ret? Kan der stilles nærmere krav til den anvendte metode? Hvorledes udfindes det relevante retskildemateriale? Hvilke kriterier kan der gælde for at adskille brugbart eller gyldigt retskildemateriale fra det ugyldige? osv. Emnekredsen er således den samme som inden for retsdogmatikken, men tilgangen er forskellig, idet retslæren ser nærmere på materialet og den måde, retsdogmatikken søger at løse sine opgaver på. Retslæren er almindelig på den måde, at den ikke fokuserer på en enkelt disciplin og derindenfor søger at opstille principper, men generelt ser på retssystemet, retsvidenskaben osv. Grænserne mellem de enkelte fagdiscipliner og den almindelige retslære er dog ikke nødvendigvis skarp.

Retslære kan underdeles i forskellige emner: *Retsfilosofi* kan beskæftige sig med forsøg på sammenhængende forståelser af retten og retssystemet og knytter sig derved til filosofi i almindelighed, *retsvidenskabsteori* knytter sig til den almindelige videnskabsteori med undersøgelse af ligheder og forskelle i videnskabelige metoder og *retskildelære* beskæftiger sig med retskilderne og kriterierne for disses anerkendelse som sådanne. Det indgår i faget også at behandle sammenhænge mellem de tre. Andre delemner er også mulige.

Indføringen i faget er lagt op således, at der gives et indtryk af faget både nationalt, nordisk, europæisk og internationalt.

Undervisningsform og omfang: Undervisningen udbydes på 2 år, 3. semester med 30 timer. Undervisningen gennemføres som en kombination af forelæsnings- og holdtimer.

Pensumbeskrivelse: Se den til enhver tid gældende undervisningsplan.

Eksamen: Der afholdes eksamen i maj/juni og december/januar. Eksamen afholdes i form af en skriftlig hjemmeopgave med en varighed på 48 timer. Eksamensspørgsmål vil blive opslået på Juridisk Institut eller hjemmesiden, og om muligt ved direkte mail til alle eksaminander. Den studerende har ansvaret for rettidig aflevering. Faget har vægten 5 i det samlede eksamensgennemsnit.

Første eksamensforsøg i faget skal aflægges senest i samme eksamenstermin som de sidste eksaminer på bacheloruddannelsens 3. år. Bacheloruddannelsen kan bestås, jf. side 20, hvis der mindst opnås karakteren 5 i dette fag.

Folke- og EU-ret/*Public International Law and EU-Law*

Fagbeskrivelse: Faget *Folkeret* indtager en særstilling i forhold til de øvrige juridiske fagområder. Folkeretten gælder for staterne på det internationale plan og dermed også for den danske stat, men er ikke umiddelbart en del af det danske retssystem. I folkeretten behandles de forskellige kategorier af folkeretlige regler, derunder navnlig reglerne om, hvorledes traktater indgås og retsvirkningerne heraf. Endvidere omtales de retlige problemer, som knytter sig til forholdet mellem folkeret og national ret, ligesom den internationale beskyttelse af grundlæggende rettigheder beskrives. Endelig behandles den indbyrdes afgrænsning af staternes kompetence.

EU-retten er et retssystem, som adskiller sig fra den traditionelle folkeret ved, at en del af de EU-retlige regler gælder umiddelbart i medlemsstaterne. EU-retten henvender sig således ikke blot til medlemsstaterne, men skaber også i et vist omfang direkte pligter og rettigheder for medlemsstaternes borgere.

Den obligatoriske del af EU-retten omfatter dette særegne retssystems grundtræk. EU-institutionernes opbygning og funktioner gennemgås. De forskellige kategorier af EU-retlige regler omtales, og det angives, hvilke EU-retlige regler der er umiddelbart anvendelige. Endvidere behandles forholdet mellem EU-ret og national ret, og kompetencefordelingen mellem EF-domstolen og de danske domstole omtales. Endelig gennemgås dele af den materielle EU-ret, herunder reglerne om det indre marked.

Undervisningsform og omfang: Undervisningen i Folke- og EU-ret er placeret på 4. semester. Der udbydes i alt 42 forelæsningsstimer i fagene.

Pensumbeskrivelse: Se den til enhver tid gældende undervisningsplan.

Eksamen: Der afholdes mundtlig eksamen uden forberedelsestid i maj/juni og december/januar. Studerende, som har deltaget i eksamen i maj/juni og opnået karaktererne 00, 03 eller 5, kan efterfølgende indstille sig til eksamen i august. Faget har vægten 10 i det samlede eksamensgennemsnit.

Første eksamensforsøg i Folke- og EU-ret skal aflægges senest i samme eksamenstermin som de sidste eksaminer på bacheloruddannelsens 3. år. Bacheloruddannelsen kan bestås, jf. side 20, hvis der mindst opnås karakteren 5 i dette fag.

Forvaltningsret/*Administrative Law*

Fagbeskrivelse: Forvaltningsretten omfatter en del af de retsregler, der gælder for de offentlige myndigheder i deres indbyrdes forhold og over for borgerne. Forvaltningsrettens område svarer til området for de offentlige forvaltningsmyndigheders virksomhed. De forvaltningsretlige regler angår den statslige og den kommunale administration. Grundlovens § 3, der fastslår magtfordelingsprincippet, tillægger kongen den udøvende magt. På grund af kongens stilling vil dette sige, at ministrene efter grundloven er indehavere af forvaltningsmyndighed. Af grundlovens § 82 fremgår, at de kommunale myndigheder i et vist omfang skal forvalte de kommunale anliggender uafhængigt af statsadministrationen.

Forvaltningsretten må nødvendigvis omfatte en gennemgang af den organisatoriske opbygning af såvel den statslige som den kommunale forvaltning. Det overvældende antal af eksisterende forvaltningsmyndigheder gør det dog påkrævet, at en fremstilling

begrænses til de mest typiske forvaltningsmyndigheder.

Forvaltningsmyndighedernes virksomhed består i at føre lovgivningsmagtens intentioner ud i livet. Fra et juridisk synspunkt er det navnlig forvaltningsmyndighedernes retlige direktiver med virkning over for borgerne, der har interesse.

For forvaltningsmyndighederne gælder det såkaldte legalitetsprincip, hvilket vil sige, at myndighedernes afgørelser skal have hjemmel i loven. Hvad der nærmere ligger i dette hjemmelskrav, diskuteres og belyses med eksempler fra domstolene og ombudsmandens praksis. Endvidere behandles den såkaldte kommunalfuldmagt.

Reglerne om den fremgangsmåde, forvaltningsmyndighederne skal følge, når de forbereder sager med henblik på at træffe retligt bindende afgørelser i forhold til borgerne (sagsbehandlingsreglerne), gennemgås og belyses med eksempler fra praksis.

Til sikring af forvaltningsafgørelses lovlighed og rigtighed gælder forskellige kontrolmuligheder.

For det første kan den borger, som en forvaltningsafgørelse retter sig til, normalt indbringe afgørelsen for højere forvaltningsmyndighed. Dette følger af reglerne om den administrative rekurs.

For det andet kan borgeren i henhold til grundlovens § 63 anlægge sag ved domstolene imod den forvaltningsmyndighed, som har truffet afgørelsen. Reglerne om domstolskontrol med forvaltningen indtager en central placering i forvaltningsretten, idet domstolene har mulighed for at erklære forvaltningsafgørelsen ugyldig. Domstolene har således i almindelighed det sidste ord i spørgsmål om forvaltningsmyndighedernes pligter og beføjelser. I forbindelse med domstolskontrollen gennemgås de grundlæggende civilprocessuelle principper.

Som en tredje kontrolmulighed kan nævnes ombudsmandsinstitutionen. Gennem sin kontrol med og kritik af forvaltningen kan ombudsmanden påvirke forvaltningen, selv om han ikke på samme måde som domstolene kan træffe bindende afgørelser. Endelig kan for det fjerde nævnes tilsynet med kommunerne.

Undervisningsform og omfang:

2. år, 3. semester: 55 timer

2. år, 4. semester: 90 timer

Undervisningen gennemføres som en kombination af holdundervisning og forelæsninger. Holdundervisningen i emner omfatter en behandling af en række centrale spørgsmål, der gennemgås dels som en generel udbygning direkte i forlængelse af lærebøgenes fremstilling, dels som en specialiseret udbygning, hvor almindelige forvaltningsretlige principper belyses ved hjælp af eksempler m.v. fra specielle forvaltningsområder eller med udgangspunkt i en systematik, der går på tværs af lærebøgerne.

Pensumbeskrivelse: Se den til enhver tid gældende undervisningsplan. Eksaminerne i forvaltningsret kan omfatte pensum i statsforfatningsret (1. år), dog således at der ikke kan stilles selvstændige spørgsmål eller opgaver heri.

Eksamen: Der afholdes eksamen i maj/juni og i august. Der afholdes endvidere eksamen i december/januar.

Eksaminerne, der har fælles pensum, og hvortil indstilling skal finde sted samlet første gang, er følgende:

- a. En mundtlig eksamen med forberedelsestid, men uden andre hjælpemidler end ukommenterede love. Faget har vægten 10 i det samlede eksamensgennemsnit.
- b. En skriftlig eksamen med en varighed på 6 timer, hvor der stilles tre opgaver, for at afprøve eksaminandens evne til at anvende de gennemgåede regler på konkrete retsforhold. Faget har vægten 15 i det samlede eksamensgennemsnit. Det er tilladt at medbringe alle sædvanlige hjælpemidler til eksamen.

Bacheloruddannelsen kan bestås, jf. side 20, hvis der mindst opnås karakteren 5 ved hver af de to eksaminer i faget.

Strafferet og straffeproces/*Criminal Law and Criminal Procedure*

Fagbeskrivelse: Strafferetten og strafferetsplejen er offentligretlige fag og har forbindelse til forvaltningsret, statsret og menneskeret. Strafferetten har også betydelige berøringsflader med erstatningsretten. Strafferetten drejer sig om de materielle regler for, at nogen pådrager sig strafansvar, medens strafferetsplejen beskriver de regler, der bestemmer, hvorledes politi, anklagemyndighed, forsvarere og domstole behandler straffesager.

Fagene skal give den studerende kendskab til de grundlæggende betingelser for strafansvar og for fastsættelsen og udmålingen af straffen. Den studerende skal primært kunne vurdere, om et konkret beskrevet forhold falder ind under en eller flere af de centrale bestemmelser i straffeloven. I strafferetsplejen skal den studerende kende de centrale regler for politiets efterforskning, anklagemyndighedens beslutninger – primært selve tiltalerejsningen – domstolenes behandling af sager i 1. instans og reglerne om forsvarrets beføjelser. Derimod kræves ikke kendskab til ankebehandlingen eller til reglerne om straffens fuldbyrdelse.

Studiet af strafferetten er koncentreret om straffelovens almindelige del, som indeholder de regler, der gælder for behandlingen af alle straffesager vedrørende både almindelige forbrydelser som tyveri og røveri og for speciallovsovertrædelser som f.eks. miljøbeskyttelsesstraffesager. Den studerende skal således have et indgående kendskab til fortolkningen af reglerne i almindelig del og skal derefter lære at anvende disse regler ved fortolkningen af de centrale bestemmelser i straffelovens specielle del, som den studerende derfor også skal kunne fortolke. Formålet er således at lære den studerende den strafferetlige metode, som primært er traditionel retsdogmatik. Strafferetten er det juridiske fag, hvor lovhjemmelskravet er stærkest, og fortolkningen derfor i højere grad end i andre fag er bundet af ordlyden. Strafferetlige bestemmelser fortolkes således meget ordnært, og retspraksis anvendes til belysning af denne fortolkningsmåde. Formålet med undervisningen er at oplære den studerende til at læse og fortolke en straffebestemmelser ordlyd og dernæst at udbygge fortolkningen med alle relevante bestemmelser fra almindelig del, f.eks. reglerne om forsæt, uagtsomhed, nødværge, nødret og forældelse. Den studerende skal også kunne anvende de almindelige bestemmelser på en straffebestemmelse uden for pensum, hvis denne bestemmelses ordlyd ikke volder isolerede fortolkningsproblemer.

Undervisningsform og omfang: Efterårssemestret på 2. år.
70 timers forelæsning og 50 holdtimer. Der afholdes desuden opgavegennemgange i januar.

Pensumbeskrivelse: Se den til enhver tid gældende undervisningsplan.

Eksamen: Eksamen er skriftlig. Eksamen afholdes i slutningen af januar og i august. Eksaminanderne skal på 5 timer redegøre for udfaldet af to kort beskrevne opgaver, således at eksaminandens evne til at anvende de gennemgåede regler på konkrete retsforhold afprøves. Faget har vægten 20 i det samlede eksamensgennemsnit.

Det er tilladt at medbringe alle sædvanlige hjælpemidler.

Bacheloruddannelsen kan bestås, jf. side 20, hvis der mindst opnås karakteren 5 i dette fag.

Første eksamensforsøg i faget skal aflægges senest i samme eksamenstermin som de sidste eksaminer på bacheloruddannelsens 3. år.

Bacheloruddannelsens 3. år

Fagene på bacheloruddannelsens 3. år er:

- Bachelorprojekt/*Bachelor's Project*
- Formueret/*Private Law*
- Retssociologi/*Sociology of Law*
- Valgfag/*Optional Course*

Bachelorprojekt/*Bachelor's Project*

Formålet med bachelorprojektet er at give den studerende mulighed for at fordybe sig i og selvstændigt bearbejde en afgrænset juridisk problemstilling.

Emner til bachelorprojektet udbydes af afdelingerne for offentlig ret, proces- og kriminalvidenskab og retslære i april måned. Det tilstræbes at udbyde et emne for hver 30 studerende, der skal skrive bachelorprojekt, efter nærmere aftale mellem afdelingerne. Emnerne kan bilægges relevant materiale og kan være tværfaglige.

Bachelorprojektet og hvert emne introduceres på forelæsninger i april i 4. semester (2 timer).

De studerende kan frit vælge mellem de udbudte emner, idet studienævnet dog kan foretage omfordeling af de studerende, hvis det er nødvendigt for at undgå overbelastning af enkelte emner, eller hvis der er for få tilmeldte studerende til, at et emne bør oprettes. Tilmelding til bacheloremnet finder sted umiddelbart efter introduktionsforelæsningerne og er bindende for den studerende (medmindre der sker omfordeling, jf. ovenfor). Tilmelding til bacheloremnet er samtidig automatisk tilmelding til eksamen. Frister og procedure for tilmelding mv. offentliggøres på den elektroniske opslagstavle.

Vejledning:

I slutningen af juni i 4. semester afholdes kollektiv vejledning vedrørende bachelorprojektet generelt og inden for hvert enkelt emne i et omfang af i alt 8 timer. Der gives **ikke** individuel vejledning.

Aflevering (eksamen):

Bachelorprojektet må ikke overstige 15 normalsider (A4-sider á 2400 anslag). Ved aflevering af bachelorprojekt skal det være ledsaget af et maskinskrevet resumé på engelsk på maksimalt 20 linier indeholdende en beskrivelse af centrale emner og konklusioner i projektet. Projektet afleveres senest den 15. september i 5. semester, eller første hverdag herefter. Projektet karakterbedømmes. Bacheloruddannelsen kan bestås, jf. side 20, hvis der mindst opnås karakteren 5 i dette fag. Prøven har vægten 10 i det samlede eksamensgennemsnit.

For bachelorprojektet afholdes der endvidere eksamen i juni/juli i 6. semester, således at der udbydes et emne fra hver af de tre involverede afdelinger i begyndelsen af juni med tilhørende introduktion. Vejledning til emnerne finder sted i løbet af juni måned efter studienævnets nærmere bestemmelser. Bachelorprojektet afleveres den 8. juli eller første hverdag herefter. I øvrigt finder reglerne for den ordinære eksamen i faget anvendelse.

Deltagelse i eksamen på 6. semester kræver, at man har deltaget i den forudgående

eksamen på 5. semester, og har opnået karakteren 00, 03 eller 5.

Første eksamensforsøg i bachelorprojektet skal aflægges senest i samme eksamenstermin som de sidste eksaminer på bacheloruddannelsens 3. år.

Studienævnet kan fastsætte nærmere regler for bachelorprojektet inden for studieordningens rammer.

Formueret/Private Law

Formueretten omfatter Formueret med international privatret, selskabsret, konkursret og introduktion til fodedret og insolvensret.

Fagbeskrivelse: I faget formueret behandles de regler, som regulerer borgernes indbyrdes økonomiske aktiviteter. På bacheloruddannelsens 1. år omfatter formueretsundervisningen fagene aftaleret, erstatningsret og køberet. På 3. år får de studerende - ved en gennemgang af de formueretlige retsinstitutter - en indføring i samtlige øvrige, centrale formueretlige fag (såvel obligationsretlige som tingsretlige), idet et mindre antal emner dog er overladt til selvstudium.

Undervisningen på 3. år indledes med introduktionsforelæsninger, der giver et overblik over sammenhængen i de formueretlige emner. Heri indgår også grundtræk af reglerne om fodedret og insolvensret.

På 3. år, 5. semester gennemgås: Dele af obligationsret (misligholdelseslæren, især misligholdelsesformerne, inkl. insolvens og konkurs som misligholdelse), tinglysning, kreditor- og omsætningsbeskyttelse samt konkurs.

På 3. år, 6. semester gennemgås: Dele af obligationsret (misligholdelseslæren, især misligholdelsesbeføjelserne), personskifte i skyldforhold (overdragelse af fordringer), international privatret, panteretten, fordringers ophør, selskabsret samt solidaritet (solidariske skyldforhold).

Undervisningsform og omfang: Der udbydes ca. 270 forelæsningstimer i faget.

Der stilles en række skriftlige øvelsesopgaver i tilknytning til undervisningen.

Pensumbeskrivelse: Der henvises til den til enhver tid gældende undervisningsplan. Eksaminerne i formueret på 3. år, jf. nedenfor, omfatter foruden det formueretlige pensum på 3. år også pensum i aftaleret og køberet.

Eksamen: Der afholdes eksamen i maj/juni og december/januar. Studerende, som har deltaget i eksamen i maj/juni, og opnået karaktererne 00, 03 eller 5, kan efterfølgende indstille sig til eksamen i august.

Det er tilladt at medbringe alle sædvanlige hjælpemidler til de skriftlige eksaminer.

Eksaminerne, der har fælles pensum, og hvortil indstilling første gang skal finde sted samlet, er følgende:

To formueretlige eksaminer hver med en varighed på 6 timer. Der kan stilles én eller flere

opgaver til hver eksamen. Stilles der flere opgaver ved en eksamen, angives det ud for hver opgave, med hvilken vægt, besvarelsen af vedkommende opgave vil indgå i bedømmelsen.

- a. Ved den første eksamen i Formueret (FR1) stilles som udgangspunkt fortrinsvis strukturerede opgaver. Denne eksamen indgår med vægten 17 i det samlede eksamensgennemsnit.
- b. Ved den anden eksamen i Formueret (FR2) stilles som udgangspunkt fortrinsvis ustrukturerede opgaver. Denne eksamen indgår med vægten 18 i det samlede eksamensgennemsnit.

Der er ingen anden binding på de opgaver, der stilles.

Ved begge eksaminer gælder:

- a. at faget "aftaleret og køberet" kan inddrages fuldt ud i opgaverne.
- b. at fagene "familieret" og "arveret" ikke kan inddrages i opgaverne.
- c. at faget "erstatningsret" ikke kan inddrages i opgaverne.
- d. at fag/stof, som efter læseplanen er "hovedtrækslæsning", eller som efter læseplanen ikke kan gennemgås undervisningsmæssigt ("selvlæsningsstof"), kan inddrages i opgaverne, men at der ikke kan stilles nogen opgave, som udelukkende eller overvejende vedrører sådanne fag/sådant stof.

Bacheloruddannelsen kan bestås, jf. side 20, hvis der mindst opnås karakteren 5 ved hver af eksaminerne i Formueret.

Retssociologi/Sociology of Law

Retssociologi er et forholdsvis nyt fag. Det hænger sammen med, at det er knyttet til et andet ikke-juridisk fag: sociologien, der først opstod som en selvstændig disciplin i slutningen af det 19. århundrede. Hvor retshistorie og almindelig retslære har været anerkendt som en vigtig del af retsvidenskaben gennem århundreder, dér har retssociologien først fået denne placering inden for de seneste årtier.

Retssociologien beskæftiger sig med studiet af retten ud fra samfundsvidenskabelige synsvinkler og er, som navnet antyder, især knyttet til faget sociologi. Man søger at finde frem til de samfundsmæssige årsager til givne retsregler og retlige institutioner, og man søger at beskrive virkningerne ude i samfundet af den retlige regulering og de retlige institutioner. Man beskæftiger sig altså ikke alene med studiet af retsregler, men i høj grad også med studiet af domstole og forvaltning og lovgivningsorganer, der her opfattes som institutioner af afgørende betydning for dels produktionen af nye regler og dels virkningerne af de eksisterende retsregler. Eftersom den juridiske profession har en række vigtige roller at udføre inden for retssystemet, bliver også undersøgelser af selve den juridiske profession et vigtigt forskningsfelt.

Retssociologiens opgave er ikke at beskrive de enkelte regler eller organer i alle detaljer, men f.eks. at påvise generelle træk ved virkningerne af visse typer af regler og visse typer af institutioner. Faget får herved en international orientering, idet analyser af sådanne

generelle retsfunktioner vil angå rettens rolle generelt og ikke alene dens rolle i enkelte lande. Der bliver dog lagt afgørende vægt på at skildre rettens funktioner i det danske samfund. Faget kan have en praktisk betydning, bl.a. i en retspolitisk sammenhæng, idet et vigtigt tema er, hvilke forhold der betinger, at en retsregel virker efter hensigten.

Retssociologien kan også analysere generelle træk ved rettens historiske udvikling, og den nærmer sig her faget retshistorie.

Undervisningsform og omfang: Undervisningen udbydes på studiets 3. år, 5. semester med 30 timer. Undervisningen gennemføres som en kombination af forelæsnings- og holdtimer.

Pensumbeskrivelse: Se den til enhver tid gældende undervisningsplan.

Eksamen: Der afholdes eksamen i maj/juni og december/januar. Eksamen afholdes i form af en skriftlig eksamen med en varighed på 3 timer. Faget har vægten 5 i det samlede eksamensgennemsnit. Det er tilladt at medbringe alle sædvanlige hjælpemidler.

Første eksamensforsøg i faget skal aflægges senest i samme eksamenstermin som de sidste eksaminer på bacheloruddannelsens 3. år. Bacheloruddannelsen kan bestås, jf. side 21, hvis der mindst opnås karakteren 5 i dette fag.

Valgfag/Optional Course

Formueret/Private Law

Der udbydes mindst 3 forskellige valgfag inden for det formueretlige fagområde. Hensigten med valgfagene er at genopfriske og videreudvikle de studerendes evne til at analysere formueretlige problemer og fremkomme med begrundede forslag til løsninger.

Valgfagene søges tilrettelagt således, at de bidrager til forståelsen af centrale obligations- eller tingsretlige problemstillinger.

Undervisningsform:

Valgfaget udbydes i efterårssemestret på bacheloruddannelsens 3. år. Undervisningen udbydes som holdundervisning og udgør 40 timer.

Pensum i valgfagene består dels af et grundpensum, dels af et tillægspensum bestående af artikler og retsafgørelser. Grundpensum forudsættes at udgøre ca. 100 sider og tillægspensum ca. 200 sider, så der i alle valgfag bliver tid til at sætte de specielle formueretlige emner ind i en større forståelsesmæssig sammenhæng. I alle valgfag vil der blive lagt vægt på analyse af retsafgørelser, ligesom mundtlige og/eller skriftlige øvelsesopgaver skal indgå i alle fag. Grundpensum og tillægspensum forudsættes at udgøre max. 300 sider. Endeligt pensum for de enkelte valgfag vil foreligge senest 15. oktober.

Eksamen:

Eksamen er mundtlig og afholdes i december/januar. Der afholdes desuden eksamen i maj/juni.

Bacheloruddannelsen kan bestås, jf. side 20, hvis der mindst opnås karakteren 5 i valgfaget. Faget har vægten 10 i det samlede eksamensgennemsnit.

Den juridiske bachelorgrad

For at kunne erhverve sig den juridiske bachelorgrad skal det samlede vægtede gennemsnit (jf. ECTS-oversigten side 3) være 6,0 uden oprunding. Udover at have bestået 1. år (studieegnethedsprøven) skal karakteren være mindst 5 i alle delprøver på 2. og 3. år.

Overgang fra bachelor- til kandidatuddannelsen

Når en studerende har gennemført bacheloruddannelsen og har opnået et gennemsnit på 6,0 uden oprunding, vil Eksamensadministrationen automatisk udskrive et bachelorbevis - også selv om nogle af karaktererne er 5.

Hvis en studerende ønsker at forbedre eksaminer bestået med karakteren 5 og stadig har resterende forsøg - skal han/hun **senest 8 dage** efter offentliggørelsen af den sidste karakter give besked til eksamensadministrationen på Det samfundsvidenskabelige Fakultet via studenterselvbetjeningen om, at han/hun ønsker at forblive på bacheloruddannelsen for at forbedre karakterer under 6. Det samme gælder efter hver eksamen, så længe den studerende ønsker at forblive på bacheloruddannelsen for at forbedre karakterer under 6.

Omkring 1. juni og 1. januar i det semester, hvor den studerende forventer at blive bachelor, skal den studerende på studenterselvbetjeningen <https://www.au.dk/da/> ansøge om optagelse på kandidatuddannelsen.

Hvis en studerende ønsker at følge fag på kandidatuddannelsen, mens bacheloruddannelsen færdiggøres, skal der søges om dispensation til en midlertidig indskrivning på kandidatuddannelsen. Ansøgningen skal stiles og sendes til Det juridiske Studienævn. En sådan dispensation kan alene gives i to semestre og gives efter studienævnets praksis normalt kun, hvis bacheloruddannelsen er bestået (dvs. at alle karakterer skal være mindst 5 og gennemsnittet 6,0). Hvis bacheloruddannelsen afsluttes inden for den angivne periode, skal der ikke igen søges om optagelse på kandidatuddannelsen.

Spørgsmål vedrørende ovennævnte kan rettes til studievejledningen på jura tlf. 8942 1375 eller mail: vejled@jura.au.dk eller eksamensadministrationen, Det samfundsvidenskabelige Fakultet bygning 327, 3. sal, tlf. 8942 5461 eller på mail: bn@adm.au.dk

Kandidatuddannelsen

Studieordning for kandidatuddannelsen er under udarbejdelse, og der henvises til den gamle studieordning af september 2003.

Den ny studieordning for kandidatuddannelsen træder i kraft 1. september 2008.

4+4 ordningen for ph.d.-studerende

4 + 4 ordningen er oprettet for på et hensigtsmæssigt tidspunkt i kandidatstudiet at inddrage de studerende i en forskningsuddannelse. Ifølge bekendtgørelse nr. 114 af 8. marts 2002 om ph.d.-uddannelsen og ph.d.-graden skal studiet for ph.d.-studerende indskrevet før kandidateksamen, dvs. på 4 + 4 programmet, tilrettelægges således, at uddannelsesaktiviteterne i ph.d.-studiet giver mulighed for, at de studerende opnår den juridiske kandidatgrad efter 2 års studier.

Kravene for at opnå kandidatgraden i jura for ph.d.-studerende på 4 + 4 programmet er:

Den studerende har bestået et studieprogram svarende til 120 ECTS, jf. bekendtgørelse om bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne (uddannelsesbekendtgørelsen) § 19.

En mundtlig eksamen skal være bestået inden udgangen af det andet år på ph.d.-studiet. Denne eksamen erstatter det skriftlige speciale. Eksamen er baseret på den studerendes ph.d.-projekt eller dele heraf, der forventes at have samme omfang som et normalt speciale. Omeksamen/sygeeksamen kan afholdes, men denne skal være bestået senest 3 måneder efter den 1. eksamen. Ved eksamen deltager en ekstern censor, og 13-skalaen anvendes ved bedømmelsen. Denne eksamen har vægten 30 ECTS.

Hvis det skriftlige speciale er afleveret inden indskrivning på 4 + 4 ordningen, bortfalder kravet om mundtlig eksamen med udgangspunkt i ph.d.-projektet.

I øvrigt henvises til den gældende ph.d.-studieordning for studerende på 4 + 4 ordningen.

Meritoverførsler

HA-jur.

For studerende, der optages på jurastudiet med en bestået HA-jur.-bacheloreksamen, gælder som udgangspunkt følgende praksis:

- En studerende med en bestået HA-jur.-bacheloreksamen, der ønsker meritoverførsel, skal søge studienævnet herom umiddelbart efter studiestart. Ansøgningen skal vedlægges dokumentation for bestået eksamen. Studerende med bestået HA-jur.-bacheloreksamen vil få meritoverført fagene Dele af formueret, Retten i samfundet og Retshistorie, Folke- og EU-ret, Valgfag og Bachelorprojekt (i alt 60 ECTS) Den studerende kan herefter påbegynde jurastudiet på bacheloruddannelsens 2. år, men kan ikke indstille sig til eksaminerne på 3. år af bacheloruddannelsen, før eksaminerne i fagene familie- og arveret og statsforfatningsret er bestået. Der stilles ikke krav om, at eksaminerne i familie- og arveret og statsforfatningsret skal aflægges i samme eksamenstermin.
- Kravet for eksaminer på bacheloruddannelsens 1. år (6,0 eller derover) opretholdes for studerende optaget på grundlag af en bestået HA-jur.-bacheloreksamen.

Meritoverførsler på deltidsuddannelsen

For studerende som har en HA-jur.- bacheloreksamen eller en cand.merc.jur.-kandidateksamen, og som søger optagelse på jurastudiets bacheloruddannelse i henhold til Bekendtgørelse om deltidsuddannelser (bekendtgørelse nr. 560 af 19. juni 2003), gælder følgende praksis:

Ved optagelse på Modul I meritoverføres fagene Dele af formueret og Retten i samfundet og Retshistorie. Ved optagelse på Modul II meritoverføres faget Folke- og EU-ret. Ved optagelse på Modul III meritoverføres valgfaget og bachelorprojektet. Ansøgning skal ske til studienævnet umiddelbart efter optagelsen på det konkrete modul. Ansøgningen skal vedlægges dokumentation for beståede eksaminer.

Jurastuderende på Københavns Universitet, Syddansk Universitet og på deltidsuddannelsen ved Aarhus Universitet, der har bestået mindst 1. år af bacheloruddannelsen, optages på fuldtidsuddannelsen efter reglerne om indskrivning af studerende uden om den koordinerede tilmelding. Ved overflytning til fuldtidsstudiet tager Studienævnet i hvert enkelt tilfælde stilling til, hvilke fag der kan meritoverføres.

Meritoverførsler generelt

Studienævnet tager i hvert enkelt tilfælde konkret stilling til, hvorvidt fag fra andre uddannelser kan meritoverføres til den juridiske bachelor- eller kandidatuddannelse.

Generelt om pensum på bacheloruddannelsen

Den overvejende del af pensum på bacheloruddannelsen er på dansk. Undervisningsmateriale på andre skandinaviske sprog og på engelsk kan dog indgå i pensum i begrænset omfang i fag, hvor dette i forhold til fagets formål og indhold er naturligt.

Generelt om eksaminer

Generelle regler om eksamen kan ses på www.au.dk/da/56-02.htm

Alle eksaminer bedømmes efter 13-skalaen, og der medvirker eksternt censur ved alle eksaminer.

Nedenstående er blot en fremhævelse af særlige spørgsmål.

Tilmelding til eksamen

Vedrørende bacheloruddannelsen: Den studerende skal selv tilmelde sig alle mundtlige og skriftlige eksaminer inden for de tilmeldingsfrister, der fremgår af den gældende undervisningsplan og www.jura.au.dk/eksamen.htm

Særligt vedrørende 1. år af bacheloruddannelsen

Eksamen i statsforfatningsret afholdes i december/januar efter første semester. Første forsøg i de 3 andre fag Dele af formueret, Familie- og arveret samt Retten i samfundet/Retshistorie skal aflægges samlet ved eksamen i maj/juni efter 2. semester.

Konsekvensen af en manglende tilmelding efter 2. semester – eller afmelding uden dispensation - vil være, at den studerende udskrives fra universitetet, jf. eksamensbekendtgørelsens § 22.

Vedrørende PC eksamen: Der henvises til Universitetets generelle regler om PC eksamen på: www.au.dk/da/56-05.htm

I Aarhus Universitets regelsæt om PC ved eksamen er der hjemmel til at foretage lodtrækning blandt tilmeldte studerende, hvis der ikke er et tilstrækkeligt antal PC-pladser til rådighed.

Alle studerende, der har været rettidigt tilmeldt til eksamen, og som har ønsket at bruge PC, har dog hidtil kunnet få opfyldt ønsket.

Hvis man søger dispensation fra tilmeldingsfristen til eksamen og opnår denne, er det ikke altid muligt at imødekomme ønsker om PC-plads.

Afmelding af eksamen

Ved de skriftlige eksaminer på bacheloruddannelsen og kandidatuddannelsen kan man afmelde sig senest 7 dage før eksamen i faget. Ved de mundtlige eksaminer på bacheloruddannelsen og kandidatuddannelsen kan man afmelde sig senest 7 dage før **første eksaminationsdag** i faget. Bemærk dog de særlige regler vedrørende første eksamensforsøg i 1. års-fagene, jf. ovenfor.

Særligt vedrørende 2. og 3. år af bacheloruddannelsen

I forbindelse med den **første indstilling** til eksamen i modulerne Formueret 1/ Formueret

2 og Mundtlig forvaltningsret/Skriftlig forvaltningsret på 2. og 3. år af bacheloruddannelsen skal man afmelde begge fagene inden for det pågældende modul senest 7 dage før den første eksamensdag.

Udeblivelse fra eksamen eller for sen afmelding af eksamen: Betyder, at man har brugt ét eksamensforsøg i faget.

Deltagelse i eksamen

Alle skriftlige eksaminer besvares under nummer. Eksamensnummer er det 6-cifrede nummer, der står nederst til højre på studiekortet. Dette nummer følger den studerende igennem hele uddannelsen og skal benyttes ved alle skriftlige eksaminer.

Ca. en uge før hver skriftlig eksamen **skal** den studerende – fra studenterselvbetjeningen på adressen: www.au.dk/da/ - udskrive sit nummerbrev til eksamen. Studiekort og nummerbrev skal fremvises for at få adgang til eksamenslokalet.

Eksamenskarakterer

Eksamenskarakterer oplyses ikke telefonisk. Eksamenskarakterer bliver tilgængelige på studenterselvbetjeningen på adressen: www.au.dk/da/. Dato for opslag af karakter vil blive meddelt samtidig med opslag af endelig eksamensplan.

Sygeeksamen

Ved sygdom under eller i forbindelse med en eksamen kan der bevilges dispensation til rettidig afmelding fra eksamen ("sygeeksamen").

Opstår sygdom forud for en eksamen, må den studerende - eventuelt i samråd med en læge - vurdere, om sygdommen eller eventuel medicinsk behandling heraf vil forhindre ham/hende i at gennemføre eksamen. Er det tilfældet, indgives ansøgning om sygeeksamen bilagt lægeerklæring til Det juridiske Studienævn snarest og senest umiddelbart efter, at den pågældende eksamen har været afholdt. Har den studerende valgt at påbegynde eksamen på trods af sygdommen, men må opgive at gennemføre eksamen, kan bevilling af sygeeksamen **ikke** påregnes.

Opstår akut sygdom under en eksamen, og må en studerende som følge heraf opgive at gennemføre eksamen, skal eksamensvagten underrettes om sygdommen, inden den studerende forlader eksamenslokalet. Ansøgning om sygeeksamen bilagt lægeerklæring indhentet på eksamensdagen indleveres herefter snarest til Det juridiske Studienævn.

Ansøgning om sygeeksamen skal altid vedlægges en lægeerklæring. Erklæringen skal bygge på en lægelig undersøgelse, og det skal fremgå af erklæringen, at den studerende har været til stede personligt i lægens konsultation, eller at lægen har tilset den studerende i hjemmet, og at han/hun ifølge lægens skøn ikke har kunnet deltage i den pågældende eksamen. **Telefonisk indhentede lægeerklæringer / sygemeldinger** - samt erklæringer indhentet efter eksamensdagen - kan normalt ikke danne grundlag for bevilling af sygeeksamen.

En lægeerklæring er en nødvendig, men ikke altid tilstrækkelig forudsætning for bevilling af sygeeksamen. Det juridiske Studienævn afgør på grundlag af de foreliggende helbredsoplysninger i hvert enkelt tilfælde, om sygeeksamen skal bevilges. Nævnet kan anmode den studerende om supplerende oplysninger, herunder eventuelt supplerende

lægeerklæringer, men nævnet kan ikke påtage sig at rette henvendelse til den pågældende læge.

Sygeeksamen: Sygeeksamen efter eksaminer i august afholdes ved førstkommende eksamen. Sygeeksamen efter skriftlige eksaminer i december/januar på 1. år, og efter eksamen i december/januar i formueret på 3. år af bacheloruddannelsen afholdes ved den kommende eksamen i maj/juni.

Augusteksaminer

Deltagelse i eksamen i august – bortset fra augusteksamen i Strafferet og straffeprocess - kræver, at man har deltaget i den forudgående eksamen i maj/juni i det pågældende fag, og at man der har opnået en karakter under 6.

Hjælpe midler

Oversigt over hvert enkelt fags og eksamens tilladte hjælpemidler kan ses på:
www.jura.au.dk/eksamen.htm

Eksamenskrav

Eksamenskravene til de enkelte eksaminer og deleksaminer under den juridiske bachelor- og kandidatuddannelse fremgår af den til enhver tid gældende studieordning. Pensum i de enkelte fag og fagelementer - som løbende ændres - fremgår, jf. studieordningens henvisning, af den seneste undervisnings- og kursusplan. I overensstemmelse med studienævnets praksis indeholder undervisnings- og kursusplanen ikke de generelle oplysninger om, hvorvidt eksaminer eller deleksaminer i et fag forudsætter kendskab til og anvendelse af pensum fra andre fag eller fagelementer. Oplysning herom findes i studieordningen. Det skal yderligere understreges, at pensumændringer kun er gældende, når de enten fremgår af undervisnings- og kursusplanen eller af studienævnets officielle opslag.

Stave- og formuleringsevne ved skriftlige eksaminer og skriftlige arbejder

Ved skriftlige arbejder afspejler den faglige bedømmelse typisk den sproglige klarhed og sikkerhed, hvormed den faglige substans fremstilles. Ved bachelorprojekt på 3. år, skriftlige eksaminer og ved afhandlinger på kandidatuddannelsen kan den sproglige klarhed og sikkerhed i grelle eller meget strålende tilfælde tillægges en direkte selvstændig betydning for bedømmelsen.

Brug af tre eksamensforsøg

Studerende har tre eksamensforsøg til hver eksamen på studiet – dog kun hvis der ikke er opnået en karakter på 6 eller derover ved et tidligere forsøg. Forsøg aflagt under eventuelle tidligere indskrivninger på andre universiteter eller under deltidsuddannelsen tæller med i disse tre eksamensforsøg. Studienævnet kan tillade et 4. eller 5. forsøg hvis der foreligger usædvanlige forhold, jf. eksamensbekendtgørelsens § 26. Studievejlederne kan oplyse nærmere herom på adressen: www.jura.au.dk/studievejledning/

Bindende meddelelsesmidler

Den elektroniske opslagstavle er bindende meddelelsesmiddel både vedrørende opslag om undervisning og studienævnsmeddelelser. Opslagene findes på www.aula.au.dk Studienævnsinformation om blandt andet tilmelding til eksamen, eksamensdatoer kan ses på www.jura.au.dk/eksamen.htm. Pensumændringer i løbet af semestret kan ses på www.jura.au.dk/pensum.htm.

Fra lokale 147 i bygning 340, lokalet ved siden af Bogformidlingen, vil der være adgang til www.aula.au.dk for de studerende. I lokalet er der placeret to PC'ere.

Generelt om dispensationer

Studienævnet kan dispensere fra de regler i studieordningen, det selv har fastsat, jf. uddannelsesbekendtgørelsens § 67, stk. 5 og eksamensbekendtgørelsen § 33, stk. 2, samt på de områder, hvor studienævnet i øvrigt er tillagt dispensationskompetence. Ansøgning om dispensation fra de almindeligt gældende regler, herunder f.eks. om sygeeksamen, om meritoverførsel, om særlige eksamensvilkår, om tilladelse til et fjerde eller femte eksamensforsøg m.v., indsendes skriftligt til studienævnet bilagt eventuel, relevant dokumentation.

Afgørelser, der er begrundet i faglige vurderinger, eller som vedrører administrative forhold, træffes endeligt af Studienævnet. Afgørelser angående retlige spørgsmål kan efter uddannelsesbekendtgørelsen § 76 og eksamensbekendtgørelsen § 55 indbringes for Dekanen for Det samfundsvidenskabelige Fakultet. Stadfæster Dekanen studienævnets afgørelse, kan klagen videresendes til rektor, der enten kan ændre afgørelsen eller videresende sagen til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Procedure vedrørende studieaftaler for studieinaktive

Såfremt en studerende ikke har udvist studieaktivitet i 3 år, udskrives den studerende fra universitetet jf. Regler om ophør af indskrivning på Aarhus Universitet som følge af manglende studieaktivitet af 15. juli 2004.

Den studerende bliver ikke udskrevet uden varsel, men vil modtage et brev med en opfordring til at genoptage studiet allerede efter to års manglende studieaktivitet. Den inaktive studerende skal selv kontakte Studievejledningen ved Det Juridiske Studienævn med henblik på at indgå en studieaftale, således af den studerende ikke udskrives af universitetet. Den studerende indgår en individuelt tilrettelagt studieaftale med studievejlederen på baggrund af en personlig samtale. Studielederen på jura har givet studievejlederen bemyndigelse til, på studielederens vegne, at indgå studieaftaler.

Ikrafttræden og overgangsordninger.

Studieordningen er gældende fra 1. september 2005 og erstatter tidligere studieordninger.

Dog gælder studieordningen af 1987 (som redigeret i efteråret 1994) med senere ændringer stadig for studerende, som påbegynder 2. år af bacheloruddannelsen senest i forårssemestret 2006, herunder HA-jur. der indskrives i efterårssemestret 2005.

Studieordningen findes på internettet på: <http://www.jura.au.dk/studieordninger.htm>

Eksamen efter 1987-studieordningen afholdes for 1. års vedkommende for sidste gang ved eksamen i august 2006. Eksamen i Ret og samfund afvikles i maj/juni og august 2006 ved deltagelse i eksamen i Retten i samfundet og retshistorie, således at kun spørgsmålet vedrørende Retten i samfundet besvares. Eksamenstiden vil være 3 timer.

Eksamen efter 1987-studieordningen afholdes for 2. års vedkommende for sidste gang ved eksamen i august 2007, jf. dog nedenfor vedrørende Retslære, retshistorie og retssociologi.

Eksamen efter 1987-studieordningen afholdes for 3. års vedkommende for sidste gang ved eksamen i august 2008.

Studerende, der ikke har færdiggjort deres bacheloruddannelse efter 1987-studieordningen senest 1. september 2008, kan efter ansøgning og individuel vurdering overflyttes til 2005-studieordningen.

For studerende på 1987-ordningen, der består 1. årsprøven ved eksamen i december/januar 2005/06, udbydes undervisning i Retslære, retshistorie og retssociologi i foråret 2006. Der afholdes eksamen i faget i maj/juni 2006, ved eksamen august 2006 og ved eksamen i december/januar 2006/07. Herefter afholdes der ikke eksamen i faget.

Studerende efter 1987-ordningen, som ikke følger det normerede studieforløb, vil i øvrigt ikke blive tilbudt særlig undervisning, men kan deltage i undervisningstilbuddene efter 2005-ordningen.

Studerende, der har bestået Ret og samfund efter 1987-ordningen, men som overflyttes til 2005-ordningen, kan følge undervisningen i Retshistorie på 1. år og aflægge en særskilt prøve i faget i form af en to timers skriftlig eksamen, der bedømmes efter 13-skalaen. Prøven har vægten 5 i det samlede eksamensgennemsnit. Bacheloruddannelsen kan bestås, jf. side 21, hvis der mindst opnås karakteren 5 ved denne prøve. Karakteren i Ret og Samfund overføres som karakter i Retten i Samfundet og indgår med vægten 5 i det samlede eksamensgennemsnit.

Udgivet af: Det juridiske Studienævn
Aarhus Universitet

Tryk: Juridisk Institut
Aarhus Universitet
8/2005/1500